

Förslag till ändring av detaljplan
DPä 402/100 Harbo skola, Harbo tätort
Heby kommun, Uppsala län

Granskningsutlåtande

Granskning

Granskningstiden har varit mellan 2022-03-30 – 2022-04-19. Underrättelse om granskning har skickats till kända sakägare och remissinstanser. Underrättelsen har bland annat innehållit information om att planhandlingarna är tillgängliga på kommunens webbplats med adress dit samt vart man kan vända sig för att få planhandlingarna skickade till sig i pappersform.

Planändringen har varit på samråd 2021-10-22 – 2021-11-19.

Planändringen genomförs med utökat förfarande på grund av att sakägarkretsen inte med säkerhet har gått att fastställa.

Följande har delgivits underrättelse om granskning:

- Länsstyrelsen
- Lantmäteriet
- Bygg- och miljönämnden
- Tekniska enheten
- Region Uppsala
- Trafikverket
- Skanova
- Upplands Energi
- Harbo sockenråd
- Kända sakägare

Yttranden

Efter granskning av planförslaget enligt utökat förfarande ska resultatet av detta redovisas i ett granskningsutlåtande. Detta ska redovisa de synpunkter som inkommit samt kommunens ställningstagande till synpunkterna och en motivering till dem.

Totalt 10 yttranden har inkommit:

- Länsstyrelsen

- MARK OCH PLANERING -

2022-05-23

Dnr 2021/64
DPä 402/100

- Lantmäteriet
- Bygg- och miljönämnden
- Tekniska enheten
- Region Uppsala
- Trafikverket
- Upplands Energi
- Skanova
- Harbo sockenråd
- Fastighetsägare Diken 1:24

Respektive yttrande återges och bemöts nedan. Yttrandena i sin helhet finns att tillgå på kommunkontoret i Heby kommun.

Länsstyrelsen

Kommunen har översänt rubricerat detaljplaneförslag för granskning enligt 5 kap 18 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Syftet med planförslaget

Syftet med planförslaget är att möjliggöra en tillbyggnad av Harbo skola samt en nybyggnad av förskola i anslutning till skolan.

Frågor som bevakas av Länsstyrelsen enligt 11 kap 10 § PBL

Länsstyrelsen har inga synpunkter utifrån de frågor som bevakas enligt 11 kap 10 § PBL.

Länsstyrelsen yttrande sig 2021-11-18 över samrådsförslaget, ärendebeteckning 402-7832-2021. Under samrådet framfördes inga synpunkter avseende Länsstyrelsens överprövningsgrunder.

Kommentar:

Noteras

Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2022-03-17 och 2022-03-24) har följande noterats:

För plangenomförandet viktiga frågor där planen måste förbättras

UTÖKNING AV PLANOMRÅDET SEDAN SAMRÅDET

Sedan detaljplanen var på samråd har planområdet utökats. Lantmäteriet anser att en del kartor över planområdet som finns i handlingarna behöver uppdateras så att de överensstämmer med planområdet enligt det nya förslaget. Planområdet som redovisas med rött i utklipp av den äldre byggnadsplanen i plankartan behöver uppdateras så att det tydligt framgår inom vilket område som byggnadsplanen ändras. För att det ska vara tydligt för alla vilket område som berörs av planen är det även önskvärt om kartor över planområdet uppdateras i planbeskrivningen, t.ex. på sidorna 1, 5 och 9, så att de redovisar även det utökade området.

Utökningen av planområdet medför även att fastighetsförteckningen och markägoförhållanden i planbeskrivningen behöver uppdateras. Inom planområdet finns enligt nuvarande planförslag även Viby s:1 och Harbo Prästgård 1:20.

ALLMÄN PLATS OCH HUVUDMANNASKAP

- MARK OCH PLANERING -

2022-05-23

Dnr 2021/64
DPä 402/100

I planbeskrivningens genomförandeavsnitt redogörs under rubriken huvudmannaskap för att planen inte innehåller någon allmän plats. Detta behöver korrigeras då det sedan samrådsskedet tillkommit allmän plats – gata i plankartan.

Enligt huvudregeln i 4 kap. 7 § PBL är kommunen huvudman för allmän plats inom detaljplanen. Det finns i genomförandeavsnittet inte någon beskrivning om den rätt (enligt 6 kap. 13 § PBL) eller skyldighet på fastighetsägarens begäran (enligt 14 kap. 14 § PBL) som kommunen har att lösa in den allmänna platsen utan stöd av överenskommelse.

Delar av planen som bör förbättras

KVALITET FASTIGHETSGRÄNSER

I och med att planområdet utökats med mark öster om samfälligheten Viby s:1. vill Lantmäteriet flagga för att kvaliteten på gränsen mellan Viby s:1 och Harbo Prästgård 1:20 är osäker i Lantmäteriets registerkarta.

Kommentar:

Planhandlingarna korrigeras enligt yttrandet och kompletteras med information om fastighetsgränsens kvalitet samt huvudmannaskap och allmän plats.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden har för samråd fått ett förslag till detaljplan för DPä 402 "Harbo skola" i Harbo, Heby kommun. Detaljplanen görs med utökat förfarande och är nu utskickad på granskning till 2022-04-19.

Syftet med planändringen är att möjliggöra tillbyggnad av Harbo skola samt nybyggnad av förskola i anslutning till skolan.

Samtliga av bygg- och miljönämndens tidigare synpunkter har behandlats, bortsett från frågan om buller ifrån verksamheten i sig. Det vill säga om den utökade verksamheten med skola och förskola riskerar att ge upphov till störande buller hos de närboende. Vad gäller buller från trafik visar beräkningar i planbeskrivningen att gällande riktvärden bör hållas.

Bygg- och miljönämnden har inget i övrigt att erinra mot granskningsförslaget utan ställer sig positiv till att planändringen genomförs.

Kommentar:

Avsnittet om buller utvecklas enligt yttrandet.

Tekniska enheten

Tekniska enheten har inget att erinra.

Kommentar:

Noteras.

Region Uppsala

Trafik och samhälle hänvisar till yttrandet i samrådshandlingarna daterat 2021-10-29.

Trafik och samhälle har inga övriga synpunkter.

Kommentar:

Noteras

- MARK OCH PLANERING -

2022-05-23

Dnr 2021/64
DPä 402/100**Trafikverket**

Syftet med planändringen är att möjliggöra för tillbyggnad av Harbo skola samt nybyggnad av förskola. Norr och öster om planområdet går allmän statlig väg 878.

Trafikverket har inget att erinra mot att detaljplanen antas.

*Kommentar:**Noteras.***Upplands Energi**

Upplands Energi har inget att erinra mot föreslagen detaljplan.

En förutsättning är dock att vi får möjlighet till ett E-område direkt utanför detaljplanen, enligt tidigare överenskommelse, se bifogat mail.

*Kommentar:**Planområdet har utökats med ett E-område enligt tidigare dialog.***Skanova**

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan.

*Kommentar:**Planbeskrivningen kompletteras med information om Skanovas markförlagda teleanläggningar inom planområdet.***Harbo sockenråd**

Nedan lämnas skriftliga synpunkter på ett nytt stycke i dokumenten Planbeskrivning och det nytillkomna dokumentet Barnkonsekvensanalys, från Harbo sockenråds styrelse. Synpunkterna är kopplade till förutsättningar för DPä och Barnkonsekvensanalysen avseende att en uträkning av körvägen för buss 844 längs väg 272, dvs att busshållplatsen vid Harbo skola försvinner och närmaste busshållplats kommer att finnas på den tungt trafikerade länsvägen närmare 400 meter från dagens hållplats.

1 Planbeskrivning granskning DPä 402, sid 17

Under rubrik "Gator och trafik" har det tillkommit text avseende "Stråkutredning" och det står;

Kollektivtrafik

Busshållplats för linje 844 finns idag i direkt anslutning till skolan. Linje 844 trafikerar sträckan Uppsala-Östervåla med ca två avgångar per timme.

Enligt stråkutredning väg 272 utförd av Region Uppsala föreslås stråklinjen 844 sluta trafikera Kvarstarundan, vilket inkluderar hållplatsen Harbo skola. I detta scenario kommer två nya hållplatslägen upprättas på väg 272.

Stråkutredningen i sista stycket ingår såsom bilaga 6 till dokumentet "ÅVS Bristande trafiksäkerhet och användbarhet väg 272 Uppsala – Kerstinbo"

- MARK OCH PLANERING -

2022-05-23

Dnr 2021/64
DPä 402/100

I och på sidan 7-8 i ÅVS:n framgår att det att åtgärd med att ta bort busshållplatsen vid Harbo skola är en tidsatt rekommendation för "Trafikändring genom Harbo enligt stråkutredning för väg 272" med ansvarsfördelning för genomförandet av åtgärder, se klipp nedan.

Kort sikt	skola)
	<p>Tillgänglig och attraktiv kollektivtrafik</p> <ul style="list-style-type: none"> Hållplatsåtgärder på de högst prioriterade hållplatserna enligt Stråkutredning väg 272 Gång och cykelpassager vid de högst prioriterade hållplatserna Pendlar- och cykelparkeringar samt anslutande gång- och cykelvägar Skytlor för realtidsinformation vid högst prioriterade hållplatserna enligt Stråkutredning väg 272 Ökad medvetenhet om hållbart resande ex. mobilitetsplaner, marknadsföring av kollektivtrafiken Trafikeringsändringar genom Harbo enligt Stråkutredningen för väg 272 Utveckla och optimera trafikering och byten t.ex. till/från Librobsäck industriområde och mellan tåg/buss samt till arbetsplatser Utveckla bytespunkt Ekonomikum samt Östervåla busstation
	<p>Trafiksäkerhet och vägstandard</p> <ul style="list-style-type: none"> Skapa en trafiksäker miljö runt Östervåla skola. Vindplats för skolskjuts vid Solvik Fartdämpande åtgärder samt se över möjlighet till trafiksäkerhetskameror på trafikfarliga punkter Säkerställa god undervisning om trafik och mobilitet för barn och unga i skolor Återkommande reflexkampanj
	<p>Trafiksäkerhet och vägstandard</p> <ul style="list-style-type: none"> Korsningsutformning för att uppnå god trafiksäkerhetsklass Rensa en tillräckligt bred säkerhetszon, framförallt genom skogspartier
Lång sikt	<p>Trafiksäkerhet och vägstandard</p> <ul style="list-style-type: none"> Åtgärder som krävs för att vägen ska uppfylla VGU-kraven för 80 km/tim (järn 80)

Tabell 1. Rekommenderade åtgärder och tidplan för genomförande.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

8 (175)

De aktörer som har deltagit i åtgärdsvalsstudien, och på vilka det åligger ett ansvar för åtgärdernas genomförande, bör arbeta vidare med åtgärdsvalsstudien som underlag. Trafikverket hanterar sitt ansvar utifrån det rammar som finns i Uppsala läns Länsplan för transportinfrastruktur. De åtgärder som faller direkt på Region Uppsala, Heby kommun och Uppsala kommun går vidare och hanteras inom respektive investeringsplan samt i de löpande verksamheterna.

Här länk till ÅVS; <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:1512811/FULLTEXT01.pdf>
Stråkutredningen dat 2020-04-16 återfinns på sid 122, föreslagen förändring av Kvarstarundan sid 131.
2020-04-17 gjorde dåvarande Trafikdirektör även ett skriftligt ställningstagande avseende Kvarstarundan, se bilaga 1.

Synpunkt/krav

Texten i sista stycket omformuleras, så att den inte framstår som ett förslag/scenario och kan ha följande lydelse; I genomförd Åtgärdsvalsstudie för väg 272 Uppsala – Kerstinbo finns en tidsatt rekommendation med att ta bort busshållplatser vid Harbo skola, utifrån ett av förslagen i Stråkutredning för väg 272 avseende förutsättningar för hållbart resande Uppsala – Kerstinbo inklusive

- MARK OCH PLANERING -

2022-05-23

Dnr 2021/64
DPä 402/100

del av Åbyvägen samt Kvarstarundan. Läget för nya hållplatser vid länsväg 272, i stället för direkt utanför skolan, kommer att påverka många barn, familjer och vårdnadshavare.

2 Barnkonsekvensanalys DPä 402 Harbo skola 2022-03-14

Läget för nya hållplatser vid länsväg 272, i stället för direkt utanför skolan, kommer att påverka många barn, familjer och vårdnadshavare. Det är dock inget vi sett har analyserats i en BKA för DPä 402.

Med bakgrund av tidigare avsnitt "1 Planbeskrivning granskning DPä 402, sid 17", så tänker vi att Stråkutredningens konsekvens med att busshållplatser för kollektivtrafiken flyttas ned till länsväg 272 ej fått rätt fokus för att bli en förutsättning för BKA under rubriken "Kartläggning förutsättningar" på sid 8 i dokumentet.

Således saknas även att åtgärden bearbetats och analyseras längre fram i dokumentet.

Vi vill uppmärksamma er på att Stråkutredning för väg 272 avseende förutsättningar för hållbart resande Uppsala – Kerstinbo inklusive del av Åbyvägen samt Kvarstarundan ej har en egen BKA, vilket är en allvarlig avvikelse mot Barnkonventionen som trädde i laga kraft vid upprättandet av dokumentet. Flytt av hållplatser med ändrad linjedragning berör många barn i ålder 0-18 år, exempelvis konsekvenser för familjesituationer vid hämtning och lämning vid förskola eller för de skolelever som åker med kollektivtrafiken pga växelvist boende hos föräldrar eller behöver ta sig till Musikskolan i Östervåla. En trolig konsekvens vid hämtning och lämning på förskola och fritids, blir ett oönskat ändrat trafikflöde av bilar istället för att nyttja kollektivtrafiken.

Vidare är det anmärkningsvärt att Region Uppsala ej heller åtlöder egna styrande dokument som beslutades år 2018.

I Stråkutredningen hänvisas det nämligen under avsnitten styrande dokument och källor till "Barn i kollektivtrafiken: Handlingsplan för integrering av barnperspektivet i planering och genomförande av kollektivtrafiken i Uppsala län". Under den aktuella hänvisningen står det att läsa att Trafik och samhälle (nuvarande Regionen) ansvarar för aktiviteten citat;

"Genomföra barnkonsekvensanalyser i samband med större åtgärder och förändringar i kollektivtrafiken som påverkar barns resande.

Barnkonsekvensanalysen ska möjliggöra barns delaktighet samt beskriva konsekvenserna som förändringen bedöms medföra, såväl positiva som negativa. Barnkonsekvensanalysen ska genomföras i tid så att resultatet kan påverka beslutet.

Det rekommenderas att framtagande av nytt Trafikförsörjningsprogram, beslut om nytt linjenät, nybyggnation av eller betydande förändringar i befintlig infrastruktur (som spårväg och resecentrum) alltid kräver en barnkonsekvensanalys.

I andra fall är rekommendationen att behovet av en BKA baseras på hur många barn som antas påverkas, om det berör en förskola, skola eller annan verksamhet som är viktig för barn."

Med anledning av denna historik är det vår bestämda åsikt att BKA för DPä 402 ska påtala bristen med utebliven BKA i Region Uppsalas Stråkutredningen avseende åtgärden med flytt av busshållplatser ut till länsväg 272 och att man i

- MARK OCH PLANERING -

2022-05-23

Dnr 2021/64
DPä 402/100

under slutsatsen infogar text om att man ej har tillräckligt stöd för att kunna ta ställning till påverkan för barnen, då man i dagsläget ej kan säkerställa tillgängligheten från kollektivtrafiken till Harbo skola och förskola ur ett barnperspektiv.

Att rekommendera Region Uppsala att komplettera Stråkutredningen med en Barnkonsekvensanalys, är även på sin plats Jg

Det fanns flera alternativ i Stråkutredningen, Heby kommun förordade i februari 2020 alternativet "Delad trafik mellan väg 272 och Kvarstarundan" vid framtagandet av utredningen, se bilaga 2.

Resultat av en genomförd BKA som baseras på Stråkutredningen möjliggör en faktisk påverkan av kommande genomförandebeslut för tidsatt rekommendation inom ramen för Åtgärdsvalsstudien.

Vidare konstateras att BKA för DPä 402 ej omfattar ca 120 förskolebarnen, vilka i högsta grad berörs av detaljplaneändringen och tillgänglighet av nya busshållplatser ute vid länsväg 272.

Synpunkt/krav

Barnkonsekvensanalysen uppdateras avseende ÅVS och Stråkutredningen såsom en tydlig gällande förutsättning och ej ett vagt föreslaget scenario.

Att inarbeta faktiska konsekvenser för skolelever och barnen på förskolan vid flytt av busshållplatser till länsväg 272.

Tydliggöra att BKA ej genomförts av Region Uppsala vid framtagandet av Stråkutredningen och påtala denna brist kopplad till eget ställningstagande i frågan.

Förutsätter att uppdatering av BKA för DPä 402 även integreras i Planbeskrivningen under rubrikerna Barnkonsekvensanalys och Genomförandefrågor

Kommentar:

Heby kommun yttrade sig under framtagandet av ÅVS:en och har ett fortlöpande samarbete med Regionen om vilka överenskommelser som ska tecknas kring projektet. En ÅVS tas fram i ett tidigt planeringsskede och resulterar i förslag på åtgärder. Beslut om vad som genomförs och hur utformningen blir tas i senare skeden. Den formulering som är med i planbeskrivningen kommer från Regionen och motsvarar det skede projektet är i.

Barnkonsekvensanalysen för detaljplaneändringen omfattar den utbyggnad som planändringen möjliggör. Konsekvenserna av att flytta busshållplatserna kan inte utredas i detaljplaneändringen. Kommunen kan inte heller i en detaljplaneändring påverka hur andra myndigheter genomför sina utredningar.

Privat fastighetsägare Diken 1:24

Yttrande på "Förslag till ändring av detaljplan för DPä 402 Harbo skola, Harbo-Smedsbo 1:9"

Avvikelsen blir enorm. Instämmer med Länsstyrelsen om att omfattningen av om-, till-, och nybyggnation av skolan kan anses för omfattande för att kunna hanteras i en detaljplaneändring.

En ny skola skulle kunna ligga centralt i Harbo samhälle, nära till bussförbindelse, nära till grönområde, men där håller ni istället på med detaljplan för bostäder. Heby kommun hann väl inte med att köpa området.

- MARK OCH PLANERING -

2022-05-23

Dnr 2021/64
DPä 402/100

Med hänsyn till den kraftigt ökande befolkningsutvecklingen i befintlig skolas närområde, att antalet barn i skolan ökar, troligtvis även ökad skolpersonal. Hur långt räcker befintligt skyddsrum?

Undertecknad är liksom många andra mycket trötta på Heby kommuns underlåtenhet att ta tag i sakerna och göra något rejält. Ständiga nödåtgärder skapar ingen helhet.

Hur har tänkt er att skolundervisningen ska fungera medan bygget pågår?

Stackars barn!

Kommentar:

Det är omfattningen på ändringarna som görs i planen som avgör om det går att göra som en detaljplaneändring eller inte, inte hur omfattande om-, till- och nybyggnationen blir. Kommunen har bedömt att de ändringar som görs i detaljplanen går att hantera i en detaljplaneändring. Länsstyrelsen har inte framfört någon ytterligare kritik mot detta i granskningen.

Att bygga en helt ny skola på annan plats i Harbo har inte varit aktuellt.

Tillgång till skyddsrum är inget som hanteras i detaljplanen.

Det finns i detta skede ingen färdigställd tidplan för byggnationen eller hur skolundervisningen kommer hanteras under tiden bygget pågår. Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för att skolundervisningen fungerar även under byggnationen.

FÖR MARK- OCH PLANERINGSENHETEN

Hanna Löfstrand, planarkitekt, Heby kommun